

HISTORY

ઈતિહાસ

PAPER-III

પ્રશ્નપત્ર-III

Note :— This paper has two parts A and B. *All* questions are compulsory.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્રના બે વિભાગ છે. વિભાગ અ અને વિભાગ બ. બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

Part A

વિભાગ અ

Note :— This part has *ten* short essay type questions of **16** marks each to be answered in about **300** words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં ૧૦ લઘુ નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે, દરેક પ્રશ્નના ૧૬ ગુણ છે અને તેના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખવાના છે.

1. Give an appraisal of the Indus Valley Art.
સિંધુ ખીણ કલાની મૂલવણી કરો.

Or

અથવા

Describe the rise of Magadha Imperialism.

મગધના સામ્રાજ્યવાદના ઉદયનું વર્ણન કરો.

2. Examine the factors responsible for the decline of the Mauryan Empire.
भौर्य साम्राज्यना पतन माटे जवाबदार परलबणोनुं परीक्षल करुे.

Or

अथवा

Describe the development of Art and Religion under the Kushanas.
कुषाणुुना समय दरभ्यान कला अने धरुमना वलकसनुं वर्णन करुे.

3. Discuss the origin and growth of feudalism in the post-Gupta period.
અનુ-ગુપ્ત યુગમાં સામંતશાહીના ઉદય અને વિકાસની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Give an idea of the development of science and technology in ancient India.
પ્રાચીન ભારતમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિકાસનો ખ્યાલ આપો.

4. Discuss the economic reforms introduced by Alauddin Khalji.
અલાઉદ્દીન ખિલજીએ શરૂ કરેલા આર્થિક સુધારાઓની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Assess the historical significance of Barni's 'Tarikh-i-Firozshahi'.
બર્નીના "તારીખ-એ-ફિરોઝશાહી" ના ઐતિહાસિક મહત્વનું મૂલ્યાંકન કરો.

5. Critically examine Akbar's relations with the nobility with special reference to the Rajputs.

अकबरना उमरावशाही साथेना संबधोनुं राजपुतो साथेना विशेष संदर्भमां विवेचनात्मक परीक्षण करो.

Or

अथवा

Trace the genesis of the foundation of 'Swaraj' by Shivaji.

शिवाजु द्वारा 'स्वराज' नी स्थापनानी उत्पत्ति आलेखो.

6. Give a brief account of the growth of urban centres during the Mughal period.
મુઘલ યુગ દરમ્યાન શહેરી કેન્દ્રોના વિકાસનો સંક્ષિપ્ત અહેવાલ આપો.

Or

અથવા

Give the details of the nature of currency system of Mughal India.
મુઘલકાલીન ભારતની ચલણ વ્યવસ્થાના સ્વરૂપની વિગતો દર્શાવો.

7. Examine critically the causes of the downfall of the Marathas.
भराडाओना पतन भाटेनां कारणोनुं विवेचनात्मक परीक्षण करो.

Or

अथवा

What were the major constitutional developments from 1909 to 1919 and examine which were advantageous or disadvantageous to Indians ?
१९०९ थी १९१९ सुधीना मुष्य बंधारणीय डेरकारो क्या उता अने तेमांथी ल्भारतीयो भाटे क्या लाभदायक अथवा नुकसानकारक उता, ते तपासो.

8. Discuss the famine policy of the British administration in India.
ભારતમાં બ્રિટિશ વહીવટતંત્રની દુકાળ નીતિની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Examine the progressive and retrogressive features of the socio-religious reform movements of the 19th Century India.

ઓગણીસમી સદીમાં ભારતમાં થયેલ સામાજિક અને ધાર્મિક સુધારણા ચળવળના પ્રગતિવાદી અને પીછેહઠ કરનારા (રીટ્રોગ્રેસિવ) લક્ષણોનું પરીક્ષણ કરો.

9. Discuss the Indian revolutionary movement abroad. Did they fail or succeed in achieving the desired results ?

વિદેશમાંની ભારતીય ક્રાંતિકારી ચળવળની ચર્ચા કરો. તે પોતાના ઈચ્છિત પરિણામો પ્રાપ્ત કરવામાં સફળ થયા કે નિષ્ફળ ગયા ?

Or

અથવા

What were the basic features of Indian foreign policy after independence ?

સ્વતંત્રતા પછી ભારતીય વિદેશ નીતિના મૂળભૂત લક્ષણો કયા હતા ?

10. "Imperialism was the highest stage of Capitalism." Discuss.
"સામ્રાજ્યવાદ એ મૂડીવાદનું ચરમ સોપાન હતું." ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

What is 'Causation' in History ?

ઈતિહાસમાં 'કારણવાદ' શું છે ?

Part B
વિભાગ બ

Note :— This part has only *one* question of 40 marks to be answered in about 800 words.

નોંધ :- આ વિભાગમાં ફક્ત એક પ્રશ્ન ૪૦ ગુણનો છે. જેનો ઉત્તર લગભગ ૮૦૦ શબ્દોમાં આપવાનો છે.

11. Examine the factors responsible for the rise of religious movements in India during the 6th Century B.C. and discuss their impact.

ભારતમાં ઈ.સ. પૂર્વેની છઠ્ઠી સદીની ધાર્મિક ચળવળોના ઉદય માટે જવાબદાર પરિબળોનું પરીક્ષણ કરો અને તેના પ્રભાવની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Trace the development of art and literature under the Mughals. Do you find any Persian influence on it ?

મુઘલો હેઠળ કલા અને સાહિત્યનો વિકાસ આલેખો. શું તમને તેના ઉપર કોઈ ઈરાની પ્રભાવ જોવા મળે છે ?

Or

અથવા

Examine Gandhi's rise to power. In what way he breathed a new life in the Indian National Movement ?

ગાંધીજીની સત્તાનો ઉદય તપાસો. તેમણે ભારતીય રાષ્ટ્રીય ચળવળમાં નવજીવનનો સંચાર કઈ રીતે કર્યો ?

